

LISTA NAJCZĘŚCIEJ ZADAWANYCH PYTAŃ

1. Co to jest dobro wspólne?

Dobro wspólne to warunki, tworzone przez społeczność, umożliwiające pełny rozwój jej członków. „Po pierwsze, jak sama nazwa wskazuje, z dobra wspólnego korzystamy razem i wszyscy czerpiemy lub przynajmniej mamy możliwość czerpania z niego korzyści. (...) Po drugie, za dobro wspólne jesteśmy współodpowiedzialni. I to od początku do końca. Najpierw trzeba je przecież zbudować lub wypracować. Dobro wspólne nie jest bowiem dane raz na zawsze i nie jest odporne na zniszczenie. Wręcz przeciwnie. To sprawa niezwykle delikatna i wrażliwa.”¹ ...

Działania na rzecz dobra wspólnego tym różnią się od klasycznego podejścia skupionego na rozwiązywaniu problemów, że działający na rzecz dobra wspólnego opierają się na korzyściach (a nie walce z problemem), a komunikacja niesie ze sobą pozytywne wartości. Dobro wspólne rozumiane jest jako dobro, z którego mogą korzystać wszyscy członkowie pewnej społeczności. Współdzielenie tego dobra przynosi członkom społeczności realne korzyści.² Na przykład dla mieszkańców Żywca dobrem wspólnym jest czyste powietrze, dla mieszkańców wsi Lepaki – bezpieczeństwo i rozwój ich dzieci.

2. Czym jest kapitał społeczny?

Kapitał społeczny odnosi się do powiązań między jednostkami – sieci społecznych i norm wzajemności oraz wyrastającego z nich zaufania³

Z budową kapitału społecznego wiąże się ściśle wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego w Polsce. Społeczeństwo obywatelskie rozumiemy jako takie społeczeństwo, którego członkowie potrafią się samoorganizować i działać wspólnie na rzecz postawionych samodzielnie, wspólnych celów. Budowa społeczeństwa obywatelskiego jest strategicznym celem wspólnym dla wszystkich programów Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności³.

3. Co to jest grupa nieformalna w rozumieniu Programu „Działaj Lokalnie”?

Grupa nieformalna to grupa (minimum trzech) obywateli, którzy wspólnie realizują lub chcą realizować działania w sferze pożytku publicznego, a nie posiadają osobowości prawnej.

4. Co to jest Inicjatywa „Działaj Lokalnie”?

Inicjatywa „Działaj Lokalnie” to nawiązująca do Inicjatywy Lokalnej (Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, II, Roz 2, Art. 19a-19h) forma dofinansowania projektów w ramach programu „Działaj Lokalnie”, realizowanych przez nieformalną grupę mieszkańców we współpracy z Ośrodkiem Działaj Lokalnie. Grupa nieformalna, czyli nigdzie nie zarejestrowana grupa co najmniej trzech osób, z gminy objętej konkursem Działaj Lokalnie ma możliwość porozumienia się z działającą na jej terenie instytucją lub organizacją i za jej pośrednictwem złożenia wniosku do konkursu. W sytuacji, w której takie rozwiązanie nie jest możliwe, grupa nieformalna w ramach Inicjatywy Działaj Lokalnie może złożyć wniosek bezpośrednio do ODL – na tym właśnie polega oferta Inicjatywy DL. W przypadku przyznania dofinansowania przez Komisję Grantową Konkursu, projekt jest realizowany przez wnioskującą grupę nieformalną (Realizatora), natomiast środki przyznane w ramach grantu DL są wydatkowane bezpośrednio przez ODL. Przy realizacji Inicjatywy „Działaj Lokalnie” ODL nie przekazuje Realizatorowi projektu żadnych środków, lecz ponosi wszelkie koszty jej realizacji do wysokości przyznanego dofinansowania, zgodnie z budżetem projektu. Realizatorzy projektu podejmują działania zgodne z opisem

¹ Fragment publikacji "Działaj Lokalnie wokół dobra wspólnego"

² Fragment opisu metody pracy nad dobrem wspólnym ze strony www.lokalnepartnerstwa.org.pl ³ Robert D. Putnam, *Samotna gra w kręgle*, WAIp 2008, s.33.

³ Fragment materiału ewaluacyjnego „Teoria Programu Działaj Lokalnie” przygotowanego przez Fundację PBIS „Stocznia”

projektu. Gwarancją zobowiązań realizatorów projektu i ODL jest umowa cywilnoprawna zawierana pomiędzy obiema stronami, której częścią jest opis projektu oraz jego budżet.

5. Ile minimalnie muszą trwać projekty składane do konkursu?

Działania aktywizujące społeczność powinny być długoterminowe, nie powinny mieć charakteru akcyjnego, dlatego okres realizacji projektu powinien trwać **minimum 2 miesiące, maksymalnie 4 miesiące**.

6. Ile projektów może zgłosić do konkursu jeden wnioskodawca?

Nie ma limitu wniosków składanych od jednego wnioskodawcy. Natomiast Komisja Grantowa będzie mogła przyznać tylko jedną dotację jednemu realizatorowi⁴.

7. Czy parafia może złożyć wniosek do konkursu „Działaj Lokalnie”?

Nie. Parafie, podobnie jak partie polityczne i fundacje przez nie utworzone, związki zawodowe czy organizacje pracodawców nie znajdują się na liście instytucji uprawnionych do aplikowania do konkursu i nie mogą złożyć wniosku do „Działaj Lokalnie”.

8. W imieniu ilu grup nieformalnych może złożyć wniosek jedna instytucja posiadająca osobowość prawną?

Dopuszczalna górna liczba wniosków nie jest ograniczona, ale radzimy kierować się rozsądkiem w sytuacji, gdy jedna instytucja udzieli osobowości prawnej dużej liczbie grup nieformalnych – istnieje wtedy niebezpieczeństwo, że nie podoła kwestiom formalno-finansowym.

9. Ile grantów może otrzymać jeden wnioskodawca?

Wnioskodawca, który składa wniosek we własnym imieniu (organizacja pozarządowa) może uzyskać dofinansowanie na przeprowadzenie tylko jednej inicjatywy najwyżej ocenionej przez Lokalną Komisję Grantową. W sytuacji, gdy w imieniu grupy/grup nieformalnych o dotację ubiega się instytucja udzielająca im osobowości prawnej (czyli składa np. 3 wnioski, po jednym w imieniu własnym i 2 różnych grup nieformalnych), może ona dotrzymać grant na realizację swojego własnego projektu, a ponadto dotacje na przeprowadzenie wszystkich inicjatyw zgłoszonych w imieniu grup nieformalnych, które decyzją komisji uzyskają dofinansowanie. Ważne jest, aby grupy realizujące projekty były różne.

10. Czy organizacja lub instytucja z siedzibą w miejscowości powyżej 20 tysięcy mieszkańców może realizować projekt w społeczności wiejskiej?

TAK, pod warunkiem, że siedziba wnioskodawcy i teren, na którym chce on realizować projekt, znajduje się na terenie objętym zasięgiem przez ODL oraz, że jego siedziba jest w mieście, które ODL obejmuje konkursem. Wnioskodawcy z dużych miejscowości, którzy chcą realizować projekt w małej społeczności, nie są wliczani do puli środków przeznaczonych na realizację projektów w ośrodkach miejskich powyżej ok. 20 tysięcy mieszkańców.

PRZYKŁAD: ODL w Ławie realizuje konkurs na terenie powiatu ławskiego (w tym miasto Ława, zamieszkałe przez ok. 32.000 osób). Ma więc wydzieloną pulę środków na granty w dużym mieście (20% wartości wkładu własnego, tj. 5 000 zł) i pulę na granty realizowane na terenach poza Ławą (tj. 50 000 zł). Dostaje wnioski, które możemy podzielić na 3 grupy:

- a. składane przez wnioskodawców z gmin wiejskich na działania w swoich społecznościach,
- b. składane przez wnioskodawców z Ławy na działania prowadzone w Ławie,
- c. składane przez wnioskodawców z Ławy na działania prowadzone na terenach wiejskich.

W tej sytuacji, wnioski z grupy a. i c. będą zaliczane do puli na tereny wiejskie (50 000 zł), zaś wnioski z grupy b. będą zaliczone do puli projektów realizowanych w miastach większych niż 20 tys. mieszkańców.

⁴ grupa nieformalna, która faktycznie będzie realizować projekt

W przypadku, gdy wnioskodawca pochodzi z miasta spoza powiatu iławskiego (np. z Nowego Miasta Lubawskiego), a chce realizować projekt w jednej z gmin powiatu iławskiego, nie jest on uprawniony do składania wniosków do „Działaj Lokalnie”.

11. Czy organizacja lub instytucja podlegająca jednostce z siedzibą poza terenem działania ODL (oddział terenowy stowarzyszenia, filia itp.) może ubiegać się o dotację?

TAK, warunkiem uzyskania dotacji w ich przypadku jest:

- uzyskanie pełnomocnictwa do samodzielnego udziału w konkursie, ponieważ wniosku w ich imieniu nie może złożyć podmiot spoza terenu działania ODL.
- obowiązek prowadzenia samodzielnej księgowości oraz posiadania konta bankowego, na które bezpośrednio trafi dotacja (to podstawa do samodzielnej realizacji projektu, o której mowa w regulaminie).

Nie dotyczy to grup nieformalnych. Grupy nieformalne nie mogą zwracać się o udzielenie osobowości prawnej do instytucji spoza terenu działania ODL.

PRZYKŁADY:

1. jeżeli do ODL działającego na terenie gmin Bystrzyca Kłodzka, Łądek-Zdrój, Międzyzlesie i Stronie Śląskie zgłosi się oddział stowarzyszenia (bez osobowości prawnej) z siedzibą w Bystrzycy Kłodzkiej, którego zarząd główny (posiadający osobowość prawną) ma siedzibę w Kłodzku, to jeśli oddział uzyska stosowne pełnomocnictwo i planuje działać na terenie swojej gminy – SPEŁNIA KRYTERIA FORMALNE. Warunkiem jest, żeby to oddział aplikował na podstawie pełnomocnictwa, a nie instytucja spoza obszaru działania ODL.
2. jeżeli do ODL działającego na terenie gmin Bystrzyca Kłodzka, Łądek-Zdrój, Międzyzlesie i Stronie Śląskie zgłasza się sekcja koła PZW działająca w gminie Bystrzyca Kłodzka (przy czym konto bankowe i władze są skupione w kole z siedzibą w gminie Kłodzko), to NIE SPEŁNIA ONA KRYTERIÓW FORMALNYCH gdyż nie jest organizacją, która ma prawne możliwości do samodzielnej realizacji projektu na terenie objętym zasięgiem ODL.

12. Czy organizacje zgłaszające się do udziału w Programie „Działaj Lokalnie” mogą równolegle realizować inne projekty finansowane ze środków Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności?

TAK. Grantobiorcy ODL mogą prowadzić równolegle inne projekty w ramach jednego z pozostałych programów finansowanych przez PAFW, pod warunkiem że środków otrzymanych na jego realizację nie wykażą jako własnego wkładu finansowego do projektu zgłoszonego do „Działaj Lokalnie”.

13. Co to znaczy, że w programie nie będą finansowane które są kopią ubiegłorocznych (wcześniej finansowanych) działań?

W programie chcielibyśmy dawać przestrzeń i stwarzać warunki do rozwoju dla początkujących liderów lokalnych. Nie chcielibyśmy aby program „Działaj Lokalnie” stał się jedynym (albo jednym z niewielu) źródeł finansowania stałych, cyklicznych inicjatyw proponowanych przez tę samą grupę czy organizację.

Zgodnie z kryteriami oceny merytorycznej, wysoko oceniane będą projekty, które spełniają wymienione w pkt. V Regulaminu kryteria, w szczególności to, czy projekt proponuje nowe działania czy nową ofertę dla mieszkańców, albo włącza nowe środowiska w prowadzone wcześniej działania. Zatem od wnioskodawców oczekujemy nowych pomysłów, nowych ofert, które mogą być adaptacją działań podejmowanych przez inne środowiska lub zupełnie nową propozycją.

Składane do konkursu projekty mogą być natomiast rozwinięciem wcześniej podjętych działań.

14. Czy ODL może finansować działania sportowe?

TAK, pod warunkiem, że te działania sportowe są częścią projektu, który ma na celu aktywizację społeczności i ma szansę przyczynić się długotrwałych rezultatów. Działania o charakterze wyłącznie sportowym (np. seria treningów grupy piłkarzy/siatkarzy czy innych zawodników) nie leżą w obszarze zainteresowania DL, gdyż nie aktywizuje społeczności lokalnej.

15. Jaka jest maksymalna dopuszczalna kwota dotacji, którą grantobiorcy mogą przeznaczyć na zakup środków trwałych i/lub finansowanie kosztów administracyjnych?

Regulamin nie określa procentowo ani kwotowo wysokości środków, jakie z dotacji przekazanej przez ODL mogą zostać wykorzystane na pokrycie wspomnianych kosztów. Jednakże jednym z kryteriów oceny merytorycznej jest „adekwatność kosztów, stawek i honorariów do zaplanowanych działań”. Od decyzji Komisji zależy, czy uzna zakup danego środka trwałego (lub opłacenia wynagrodzeń) za niezbędny do realizacji projektu.

16. Czy należy zebrać jakiś wkład dodatkowy?

Tak, w czasie realizacji projektów grantobiorcy są zobowiązani pozyskać i zaangażować dodatkowy wkład w wysokości 25% grantu, w tym min. 5% wkładu finansowego. Warunek ten nie dotyczy Inicjatywy Działaj Lokalnie, która ma obowiązek pozyskać wkład dodatkowy (niekoniecznie finansowy), w wysokości adekwatnej do zakresu projektu, wysokości dofinansowania i własnych możliwości.

17. Jaka formę może mieć wkład dodatkowy?

Wkład dodatkowy może mieć formę wkładu finansowego lub niefinansowego, czyli rzeczowego, usługowego lub w postaci pracy wolontariuszy.

18. Co to jest wkład finansowy?

Jest to wkład w postaci pieniędzy, ulokowanych w kasie lub na koncie organizacji i przez nią rozliczany. np. jeżeli samorząd przekaze organizacji 1.000 zł na wkład własny do projektu, to pieniądze te muszą trafić na konto organizacji lub do jej kasy. Gdy organizacja kupuje za nie materiały, wtedy rachunki/faktury muszą zostać wystawione na organizację. Opłacenie faktury, rachunku, umowy przez podmiot wspierający nie jest traktowane jako wkład finansowy ale jako wkład niefinansowy.

19. Co to jest wkład niefinansowy?

Wkład niefinansowy powinien zostać pozyskany przez grantobiorcę (nie może w jego skład wchodzić dotychczasowa własność organizacji) i polega na tym, że grantobiorca otrzymuje wsparcie zewnętrzne, które nie pociąga za sobą konieczności zapłaty. Wartość wkładu własnego niefinansowego musi opierać się na racjonalnych stawkach (w przypadku wkładu usługowego i w postaci pracy wolontariuszy) lub na wartości rynkowej (w przypadku wkładu rzeczowego). Dobra, zgromadzone jako wkład własny niefinansowy, mogą być wykorzystywane tylko do realizacji projektu, aż do jego zakończenia. Są 3 rodzaje wkładu własnego niefinansowego: rzeczowy, usługowy lub w postaci pracy wolontariuszy.

20. Co to jest wkład rzeczowy?

Wkład rzeczowy stanowią towary, wyposażenie i środki trwałe nie należące do organizacji, które zostaną przekazane przez firmy, instytucje lub osoby fizyczne na rzecz realizowanego projektu.

Mogą to być np. produkty spożywcze, materiały biurowe, materiały potrzebne do przeprowadzenia zajęć, stroje, rekwizyty, itp.

Jako wkładu rzeczowego nie można traktować: majątku organizacji, towarów przekazanych organizacji na rzecz innego projektu przez nią realizowanego.

Towary przekazane organizacji jako wkład rzeczowy muszą przejść na jej własność zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Wartość wkładu rzeczowego wykazana w sprawozdaniu końcowym powinna być zgodna z jego wartością rynkową oraz udokumentowana jedną z niżej wymienionych form:

- fakturą/rachunkiem wystawionym organizacji przez firmę lub instytucję (forma zapłaty: darowizna),
- oświadczeniem darczyńcy o przekazaniu darowizny na rzecz organizacji lub umową darowizny (od osób fizycznych),
- porozumieniem (pomiędzy grantobiorcą a darczyńcą, np. rolnikiem).

21. Co to jest wkład usługowy?

Wkład własny usługowy to usługi świadczone przez firmy lub instytucje, wykonywane nieodpłatnie na rzecz realizowanego projektu.

Za wkład usługowy można uznać np. usługi transportowe, usługi budowlane, usługi szkoleniowe wykonywane przez specjalistyczną firmę bądź organizację pozarządową, usługi cateringowe, tłumaczenia wykonywane przez biuro tłumaczeń, użyczenie sali w miejscowej szkole, itp.

Wkład usługowy powinien być rozliczany na podstawie faktury/rachunku wystawionych na grantobiorcę (forma zapłaty – darowizna) i być zgodny z rynkową wartością usługi.

22. Co to jest wkład w postaci pracy wolontariuszy?

Wkład własny w postaci pracy wolontariuszy to zaangażowanie osób, które nie pobierają wynagrodzenia, za pracę przy projekcie.

Praca wolontariuszy powinna być wyceniona na podstawie szacowanej stawki godzinowej lub dziennej i odzwierciedlać realne stawki rynkowe.

23. Jak obliczyć wartość wkładu niefinansowego?

Wkład rzeczowy wyceniony jest na podstawie wartości rynkowej i/lub na podstawie umowy, faktury lub rachunku.

Wkład usługowy wyceniony jest na podstawie umowy lub rachunku/faktury wystawionych przez firmę lub instytucję.

Wkład w postaci pracy wolontariuszy powinien być wyceniony na podstawie stawek obowiązujących na rynku, w zależności od kwalifikacji wolontariusza oraz zakresu jego działania. Np. jeżeli profesor mieszkający w okolicy przeprowadzi zajęcia dla mieszkańców danego miasteczka jego stawka godzinowa/dzienna powinna być wyceniona zgodnie z realnymi stawkami obowiązującymi na rynku i będzie na pewno wyceniona wyżej niż praca lokalnej młodzieży, która przeprowadzi zajęcia dla dzieci z miejscowego przedszkola.

Powinno to zostać wyliczone na podstawie ewidencji czasu pracy, przedstawionej np. w tabeli zawierającej takie dane jak: imię i nazwisko, zakres prac (ogólnie), wykonane czynności na rzecz realizacji projektu, data, stawka godzinowa/dzienna, liczba godzin/dni, łączna wartość wykonanej przez wolontariusza pracy (stawka godzinowa/dzienna x ilość godzin/dni).

Na etapie wypełniania wniosku wkład niefinansowy powinien być wyliczony orientacyjnie (ile organizacja planuje pozyskać wkładu z poszczególnych form wkładu niefinansowego), natomiast w sprawozdaniu końcowym powinna posługiwać się konkretnymi sumami w poszczególnych kategoriach.

Wkład dodatkowy może przyjąć dowolną konfigurację poszczególnych rodzajów wkładu tj. może być tylko finansowy, tylko niefinansowy (dowolna forma lub formy wkładu niefinansowego) lub mieszany, jednak rodzaj wkładu powinien być spójny z planowanym projektem.

24. Kiedy należy pozyskać wkład dodatkowy?

Wkład dodatkowy należy zebrać i zaangażować w trakcie realizowania projektu. Na etapie składania wniosku należy przedstawić plan pozyskania tego wkładu.

25. Czy koszt telefonu, czynszu lub rachunki za koszty utrzymania organizacji można uznać za wkład dodatkowy?

Tak, ale tylko część tych kosztów odpowiadającą procentowi udziału projektu w poniesionych ogólnych kosztach stałych. Np. jeżeli organizacja ma 2 projekty i działalność statutową oraz otrzyma dofinansowanie w Konkursie Grantowym „Działaj Lokalnie” i wszystkie te projekty w równy sposób eksploatują placówkę organizacji, to koszty stałe (takie jak czynsz, itp.) powinny zostać podzielone na 4 równe części i jedną z tych części można uznać za wkład niefinansowy – wkład usługowy.

Koszty telefonu można uznać za wkład niefinansowy usługowy na podstawie bilingu z wykazanymi połączeniami telefonicznymi wykonanych w ramach projektu.

